

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Приймальною комісією  
Протокол № 3 від 13.04.2026 р.  
Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ



**Програма  
фахового заліку**

**Рівень вищої освіти:** другий (магістерський)  
**Спеціальність:** В11 Філологія (за спеціалізаціями)  
**Освітня програма:** 2.В11.041.01 Мова і література (англійська)  
2.В11.041.02 Переклад (англійська мова)

ПОГОДЖЕНО  
Проректор з науково-педагогічної  
та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО  
на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу  
протокол № 2 від 24 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри  Андрій КОЗАЧУК

Київ – 2026

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Фаховий залік** перевіряє базові навички володіння й розуміння явищ англійської мови й літератури, та є обов'язковим заліком для вступників на програму підготовки магістра за спеціальністю В11 Філологія, спеціалізацією В11.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітніми програмами 2.В11.041.01 Мова і література (англійська), 2.В11.041.02 Переклад (англійська мова). Залік проводиться в **усній формі**.

Співбесіда ґрунтується на виявленні практичних навичок володіння англійською мовою і передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня мовної компетенції (на рівні В2 за шкалою Ради Європи), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого (магістерського) освітнього рівня.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані та взаємозумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового заліку перевіряється рівень сформованості мовної (лінгвістичної) та мовленнєвої (комунікативної) компетентностей абітурієнта.

Відповідно чітко виокремлюються дві позиції – знання мови як системи (тобто знання про мову), мовних одиниць і їх функцій в іншомовній комунікації та володіння мовою як здатність спілкування, вираження думок і вміння здійснювати всі види мовленнєвої діяльності.

### ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Особи, які вступають до магістратури повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення наукового дослідження.

Під час заліку з англійської мови вступники повинні продемонструвати:

- вільне володіння англійською мовою, сформованість комунікативної компетенції в рецептивних видах мовленнєвої діяльності;
- багатий лексичний запас англійської мови, вільне використання лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- сформованість граматичної компетенції у практичному і теоретичному аспектах;
- належне володіння орфоепічними нормами англійської мови.

Англомовна **комунікативна компетенція** студентів перевіряється у межах **тематики**, що передбачена програмами базових практичних дисциплін англійської мови першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а саме:

Personal features and qualities. Family relations. Academic life, learning habits and strategies. World languages. World-famous universities. Cambridge. Oxford. Harvard. Accommodation and apartments. Entertainment and free time. Going sightseeing. Food and drinks. Seasons, weather and climate. Going shopping. Profession, calling, occupation. Diseases and health problems. Travelling. Theatre and fine arts. Wildlife

and the environment. Courts and Justice. Economy and Finance. Mass media in modern life. Modern technologies and world progress.

## **ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ**

Перевірка знань системи англійської мови та літератури ґрунтується на змісті базових теоретичних дисциплін, які вивчаються студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Опитування проходить в індивідуальному форматі: абітурієнт отримує завдання на екрані та відповідає на нього протягом 20 хвилин.

Під час відповіді члени комісії не порушують її комунікативну цілісність і не виправляють мовних помилок, але нотують їх у протоколі та враховують під час оцінювання. У ході опитування також задаються додаткові питання, відповіді на які також впливають на загальний результат.

Робоча мова заліку – англійська.

### **Зразок завдання**

Speak about the noun as a part of speech. Indicate grammatically relevant classes of nouns. Define morphological, syntactic and semantic properties of an English noun.

### **Орієнтовний перелік тем з англійської філології**

#### **Історія англійської мови**

1. Фонетичні особливості германських мов: перший пересув приголосних; загальногерманський наголос; закони Грімма і Вернера.
2. Морфологічна класифікація іменника в давньоанглійській мові: сильна, слабка та кореневі відміни.
3. Морфологічна класифікація прикметника в давньоанглійській мові. Ступені порівняння.
4. Морфологічна класифікація сильних дієслів в давньоанглійській мові: градація.

#### **Теоретична фонетика англійської мови**

1. Класифікація англійських голосних за артикуляцією.
2. Класифікація приголосних англійської мови за артикуляцією.
3. Склад як основна структурна частина слова, типи складів у англійській мові.
4. Словесний наголос в англійській мові: поняття, типи, функції.
5. Просодійна система англійської мови. Інтонація.

#### **Теоретична граматики англійської мови**

1. Системний та структурний підходи до вивчення мови: поняття системи та структури, рівні мови, одиниці мови, поняття міжрівневого ізоморфізму, план змісту та план вираження мовних одиниць.

2. *Граматичні категорії та їх реалізація*: граматична категорія як сукупна система виразу узагальненого граматичного значення, референційні та сигніфікативні граматичні категорії, опозиційна основа граматичної категорії, типи опозицій.
3. *Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінка*: формальні та функціональні ознаки категорії числа, проблема значення числа у різних підкласах іменників, теоретичні інтерпретації категорії відмінка в англістиці, проблема значення - синтетичного відмінкового формату.
4. *Граматичні категорії дієслова: категорії часу, виду, стану*: проблема загальнопоняттєвої категорії часу та категоріальних дієслівних систем часу, абсолютні та відносні значення часових форм дієслова, граматичний вид та лексичне значення дієслова, визначення категорії стану, проблема середніх станових значень дієслова.
5. *Речення. Різні підходи до вивчення речення*: речення як комунікативна одиниця синтаксичного рівня, прагматичні типи речень, конструктивний аналіз речення, принципи класифікації речення, речення-висловлювання як основна комунікативна одиниця, поняття актуального членування: тема, рема.
6. *Проблема частин мови у сучасній англійській мові*: поняття класу слів, частини мови як традиційні граматичні класи слів, критерії виділення частин мови у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві, повнозначні та службові частини мови.
7. *Теорія словосполучень в сучасній англійській мові*: загальна характеристика словосполучень, структурні особливості словосполучень, функціональні особливості словосполучень різних типів.

### **Лексикологія англійської мови**

1. *Етимологічний склад англійської мови*: корінні слова; слова іншомовного походження; кельтські та скандинавські запозичення.
2. *Типи запозичень у словниковому складі сучасної англійської мови*: етимологічні дублети, гібриди; інтернаціональні слова.
3. *Продуктивні засоби словотвору*: афіксація; основоскладання; конверсія; скорочення.
4. *Непродуктивні засоби словотвору*: бленд (злиття); зворотний словотвір; звукова імітація; звукозміна та чергування наголосу.
5. *Словниковий склад як система*: неологізми; традиційні лексикологічні угруповання; лексико-граматичні групи; теорія семантичного поля.
6. *Синонімія/антонімія*: типи синонімів; джерела синонімії; полярність значення; морфологічна та семантична класифікація антонімів.
7. *Фразеологія*: різні підходи до класифікації фразеологічних одиниць: семантичний, функціональний, контекстуальний; місце фразеології в сучасній англійській мові.
8. *Типи словників*: одномовні, двомовні, багатомовні, загальні та спеціальні словники; мовні та енциклопедичні словники; діахронічні та синхронічні словники; історія англійської та американської лексикографії.

### **Стилістика англійської мови**

1. Виразні засоби та стилістичні прийоми сучасної англійської мови:
  - фонологічні виразні засоби, їх класифікація і характеристики;
  - стилістичні прийоми синтаксису, їх класифікація і характеристики.
2. Стилістична диференціація словникового складу сучасної англійської мови: стилістичні функції нейтральних слів, слів високого та зниженого стилістичного тону.
3. Стилістична семасіологія – фігури заміщення: метонімічна група виразних засобів; метафорична група виразних засобів; іронія.
4. Стилістична семасіологія – фігури суміщення.
5. Стилістичний синтаксис.

### **Література Великої Британії та США**

1. «Робінзон Крузо» Д. Дефо як реалістичний просвітницький роман.
2. Загальна характеристика творчості Дж. Байрона (на матеріалі творів «Паломництво Чайльд-Гарольда» або «Мазепа»).
3. Історичний роман як жанр літератури романтизму (на матеріалі роману В. Скотта «Айвенго»).
4. Специфіка англійського реалізму та її втілення у творчості Ч. Діккенса.
5. Творчі пошуки та новаторські відкриття в драматургії кінця XIX – початку XX ст. (на матеріалі одного з творів Б. Шоу).
6. Символіка змісту та образів філософської повісті-притчі Е. Хемінгуея «Старий і море».

### **Теорія і практика перекладу**

1. Комунікативна, когнітивна, креативна і охоронна функції перекладу.
2. Труднощі перекладу художніх творів: індивідуальний стиль автора й індивідуальний стиль перекладача.
3. Безеквівалентна лексика: прийоми передачі реалій у перекладі.
4. Проблема перекладу інтернаціоналізмів.
5. Лексичні трансформації: диференціація, конкретизація, генералізація.
6. Лексичні трансформації: смисловий розвиток, антонімічний переклад, цілісне перетворення. Компенсація втрат у перекладі.
7. Прийоми перекладу лексичних одиниць: транскодування, калькування, контекстуальна заміна.
8. Прийоми перекладу лексичних одиниць: смисловий розвиток, антонімічний переклад, описовий переклад.
9. Граматичні трансформації: перестановки, заміни, додавання, випущення.
10. Особливості відтворення іношомовних власних назв, імен та прізвищ у перекладі українською мовою.
11. Передача абревіатур, ініціалів імен, умовних позначок у перекладі.
12. Проблема перекладу ідіом / фразеологічних зворотів.
13. Врахування особливостей жанру і стилю при перекладі.
14. Переклад образної фразеології.
15. Переклад сталих необразних фраз.

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ НА ФАХОВОМУ ЗАЛІКУ

Оцінка	Критерії
<b>Зараховано</b>	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
<b>Не зараховано</b>	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність.

### РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Crystal, D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics, 6th Edition. Blackwell Publishing. – 2024.
2. Exam Booster / by Chilton, H. – Cambridge University Press, 2017. – 112 p.
3. Exam Booster B1-B2 / by Reese, C., Protsenko, K. – Cambridge University Press ELT, 2018. – 90 p.
4. Grammar and Vocabulary for Advanced / by M. Hewings. – Cambridge University Press ELT, 2015. – 278 p.
5. Introduction to English Linguistics / ed. by I.Plag, S.Arndt-Lappe, M.Braun. – Walter de Gruyter GmbH, Berlin/Boston, 2015. – 303 p.

#### **Історія англійської мови**

1. History of English A Resource Book for Students / ed.by D.McIntyre. – Routledge, London, New York –2020.
2. Hogg, R., Dennison, D. A History of the English Language. - Cambridge University Press ELT, 2016. – 512 p.
3. Верба Л.Г. History of the English Language. – Вінниця, Нова книга, 2012. – 296 с.

#### **Теоретична фонетика англійської мови**

1. Introduction to English Phonetics and Phonology / ed. By M.Huber. – PETER LANG, 2009. – 229 p.
2. Tatsenko N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English : study guide / N. V. Tatsenko. – Sumy : Sumy State University, 2020. – 199 p.

### **Теоретична граматика англійської мови**

1. Contrastive Grammar: Theory and Practice = Порівняльна граматика: теорія і практика: навч. посіб. / авт.-сост.: Н. Ф. Гладуш, Н. В. Павлюк; Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка; Нац. ун-т «Києво-Могилянська акад.». – К., 2019. – 296 с.
2. Теоретична граматика англійської мови. Морозова І.Б. та Пожарицька О.О. Навчальний посібник.- Харків: «Університетська книга», 2025. – 195 с.

### **Лексикологія**

1. Andreichuk N.I., Babeliuk O.A. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice : textbook / N.I. Andreichuk, O.A. Babeliuk. – Kherson: Publishing House “Helvetica”, 2019. – 236 с.
2. Fabian M.P. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian / Myroslava Fabian. Uzhhorod: Polygrafcentr “Lira”, 2023. 114 p.
3. The Routledge Handbook of Vocabulary Studies / ed. by S.Webb. – London, New York, Routledge, 2020. – 619 p.
4. Words, Worlds and Beyond: English Lexicology in Action: Практикум із лексикології англійської мови / А. Fedorova, К. Strelchenko, А. Chesnokova. – Kyiv: KUBG, 2020. – 161 p.

### **Стилістика англійської мови**

1. Simpson, P. Stylistics: A Resource Book for Students. – Routledge, London, New York. – 2025. – 313 p.
2. The Routledge Handbook of Stylistics / ed.by M.Burke. – Routledge, London, New York –2023.

### **Література Великої Британії та США**

1. Анісімова Л. Американська література: від витоків до доби реалізму. – Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. – 124 с.
2. Землянська А.В., Шарова Т.М. Світова література в умовах глобалізаційних процесів: [навч. посібник]. – Мелітополь, 2019. –164 с.
3. The Northon anthology of American literature / ed. R. S. Levine. 9th edition. New York-London : W.W.Norton & Co, 2016. Vol. A, Vol. B, Vol. C. – 1808 p.
4. The Northon anthology of English literature / ad. St.Greenblatt, 10th edition. New York-London : W.W.Norton & Co. 2018. Vol. 1. 1029 p.

### **Теорія і практика перекладу**

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) (видання 5): Підручник. -Вінниця. «Нова Книга», 2017 – 448 с.
2. Стріха М. Український переклад та перекладачі: між літературою і націєтворенням. Київ: Дух і літера. 2020. 520 с.
3. Ташченко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Харків : друкарня «Мадрид», 2021. – 168 с.
4. Venuti L. Translation Changes Everything: Theory and Practice / Lawrence Venuti. – London ; New York : Routledge, 2013. – 222 p.